



КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ СВІТОВОГО ТЕАТРУ

Освітній рівень	Другий (магістерський)
Ступень освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво
Статус	Обов'язкова

Курс	1
Семестр	1, 2
ECTS	6
Аудиторних годин	64
Лекції	44
Семінари	20
Практичні	
Індивідуальні	
Самостійна робота	116
Семестровий контроль	1 семестр – залік, 2 семестр – іспит

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Партола Яна Вікторівна, доцент, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Partola.pdf
e-mail	partola1905@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Теорія та практика сучасних напрямів світового театру» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки Магістра сценічного мистецтва та навчального плану. Силабус визначає обсяг знань, які мають здобути магістранти, комплекс умінь та компетентностей, яких повинні набути магістранти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення дисципліни «Теорія та практика сучасних напрямів світового театру», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання магістрантів.

Метою вивчення дисципліни – ознайомити магістрантів із філософсько-естетичними та художніми орієнтирами сучасного світового театру. При цьому увага приділяється не тільки модерним напрямам останньої доби, але й їх спадкоємності щодо теорій та експериментів видатних театральних реформаторів ХХ століття. Під час занять студенти повинні скласти уявлення про найважливіші події та явища театральної історії, а також засвоїти основні поняття і терміни сучасної науки про театр.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**:

- ЗК1. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад й концепцій культурно-мистецьких процесів для усвідомлення соціально-культурної значимості своєї діяльності.
- ЗК10. Здатність знаходити, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати інформації в мистецтвознавчих науках. проводити дослідження на відповідному рівні.
- СК1. Здатність до комплексного розв'язання складних професійних проблем в галузі сценічної інноваційної діяльності при глибокому переосмисленні наявних та створенні нових знань та професійної практики.
- СК4. Здатність до ініціювання інноваційних сценічних проєктів, фестивалів та конкурсної діяльності, пропагування кращих зразків національної та світової сценічної спадщини.
- СК6. Здатність на високому фаховому рівні брати участь у громадських дискусіях, пов'язаних з питаннями історії сценічного мистецтва, його актуального стану та тенденцій його розвитку.

Програмні результати навчання за ОНП:

ПРН3. Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основні тенденції розвитку історії культури і мистецтва.

ПРН4. Пояснювати феномен культури, її роль у людській діяльності; роль мистецтва і науки у розвитку цивілізації та пов'язані з ним сучасні та естетичні проблеми.

ПРН11. Оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

ПРН17. Вміти розробляти, планувати й реалізовувати художньо-мистецькі та науково-дослідницькі проєкти, які спрямовані на популяризацію історичних досягнень українського й світового сценічного мистецтва, пропагувати високохудожні твори сучасного мистецтва.

ПРН20. Здійснювати спілкування в діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю щодо питань сценічного мистецтва в т.ч. і на міжнародному рівні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти повинні **знати**:

- об'єкт, предмет, структуру дисципліни;
- основні концепції сучасного театру;
- етапи становлення і формування авангардних течій театрального мистецтва;
- особливості різних театральних теорій;
- теорію і мистецьку практику видатних реформаторів театру ХХ ст.;
- основні сучасні школи акторської майстерності;
- методи досліджень сучасного театрального мистецтва;
- методи аналізу драматургічних текстів та сценічного видовища.

Уміти:

- самостійно та вільно орієнтуватися в теоретико-методологічних питаннях науки про театр;
- належно володіти театрознавчою термінологією;
- аналізувати процеси сучасного театрального мистецтва;
- обґрунтовувати власну думку щодо питань сучасного театрального процесу.

Мати навички:

- визначення стилю та напрямку конкретного мистецького явища;
- визначення внеску провідних діячів театрального мистецтва у розвиток театру;
- ґрунтовного аналізу драматичного твору;

- критичного аналізу сценічного твору (вистави);
- оцінювати режисерську та акторську творчість.

Перелік тем:

- Тема 1. Теорія та практика театрального авангарду
 Тема 2. Загальна характеристика модерністських течій в театрі
 Тема 3. Традиції модернізму кінця XIX - початку XX століття і сучасний театр
 Тема 4. Творчість видатних реформаторів театру першої чверті XX століття і сучасний театр
 Тема 5. Модерністські течії першої половини XX століття і сучасний театр
 Тема 6. Найвпливовіші філософсько-естетичні концепції XX століття і сучасний театр
 Тема 7. Найвпливовіші «авторські» концепції театру в XX столітті та сучасна сценічна практика
 Тема 8. Культурологічні теорії гри у XX столітті та їх вплив на практику сучасного світового театру
 Тема 9. Постмодернізм і сучасний світовий театр

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські заняття та самостійна робота, есе, презентація, аналіз драматичних творів, рецензування театральних вистав.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Messenger, Moodle, Google Classroom тощо.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано зможливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано зобов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів:

90–100–A – відмінно ставиться за глибоке знання першоджерел та драматургічних текстів, вільну орієнтацію в додатковій літературі, належне володіння мистецтвознавчою термінологією, логічність та обґрунтованість висновків, вміння застосовувати одержані знання для аналізу процесів, стилів та напрямків театрального мистецтва, достатні уявлення про творчість найвидатніших митців та особливості їх театральних теорій, сценографічної творчості.

82–89–В – добре передбачає глибоке знання першоджерел та драматургічних текстів, орієнтацію в додатковій літературі, впевнений виклад матеріалу та коментування його, проте студентом допускаються певні фактологічні помилки, несуттєві неточності у формулюваннях.

75–81–С – добре передбачає достатнє знання першоджерел та драматургічних текстів, переконливий виклад матеріалу та коментування його, проте студентом допускаються певні фактологічні помилки, неточності у формулюваннях.

64–74–D – задовільно ставиться, якщо студент продемонстрував знання основної частини навчального матеріалу, але допустив нечіткі формулювання, з додатковою літературою ознайомлений недостатньо, неспроможний відокремлювати у своїх відповідях головне від другорядного.

60–63–E – задовільно ставиться, якщо студент продемонстрував не високий рівень знання основної частини навчального матеріалу, допустив нечіткі формулювання, з додатковою літературою ознайомлений посередньо, неспроможний відокремлювати у своїх відповідях головне від другорядного.

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) – ставиться, якщо студент не обізнаний зі значною частиною навчального матеріалу, не читав драматичних текстів, припускає суттєві помилки, не орієнтується у течіях, стилях та напрямках, не має уявлення про творчість видатних діячів театрального та сценографічного мистецтва.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – ставиться, якщо студент не обізнаний зі навчальним матеріалом, не читав драматичних текстів, не орієнтується у течіях, стилях та напрямках, не має уявлення про творчість видатних діячів театрального та сценографічного мистецтва.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність».

Рекомендована література:

1. Апчел О. Документальний театр у контексті сучасної художньої культури. Автореф. дис. канд. мист. Харків, 2014.
2. Барба Е. Паперове каное: путівник по театральній антропології. Львів: Літопис, 2001. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. Посіб. – К. : НАКККіМ, 2014. – 143 с.
3. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.
4. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. Посіб. – К. : НАКККіМ, 2014. – 143 с.
5. Веселовська Г. І. Український театральний авангард. – К. : Фенікс, 2010. – 368 с.
6. Владимірова Н. В. Західноєвропейський театр у динаміці культуротворчого процесу межі ХІХ-ХХ ст. – К. : Щек, 2008. – 295 с.

7. Гринишина М. Синтетичний театр / М. Гринишина ; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. — Київ : Фенікс, 2019. — 416 с.
8. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Львів: Літопис, 1999.
9. Енциклопедія постмодернізму / за ред.. Ч. Е. Вінквіста та В. Е. Тейлора; пер. з англ. Київ: Вид-во Соломії Павличко, 2003.
10. Клековкін О. Ю. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями / О. Ю. Клековкін; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. — Київ: Видавництво «Фенікс», 2017. — 800 с.
11. Клековкін О. Ю. THEATRICA: АНТИТЕАТР / Ідеї. Винаходи. Форми: Хронолексикон / ІПСМ НАМ України. — К.: Арт Економі, 2012.
12. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). — К. : Факт, 2000. — 160 с.
13. Лачко О. Ю. Перформанс у просторі української театральної сцени / Лачко О. Ю. // Вісн. Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. [Серія]: Мистецтвознавство : [зб. наук. пр.]. — Харків, 2015. — № 6. — С. 125–128. — Бібліогр.: 13 назв.
14. Лачко О. Ю. Енвайронмент – новаторська театральна практика ХХ століття / Лачко Ольга Юріївна // Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології : матеріали Сьомої Міжнар. наук.-творч. конф., 9 квіт. 2014 р. / М-во культури України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Ін-т мистецтв та дизайну, Каф. режисури. — Київ, 2014. — С. 108–110.
15. Лачко О. Ю. Рецепції постмодернізму в сучасній театральній культурі України. Автореф. дис.. канд.. мист. Харків, 2019.
16. Липківська А. Драма і сцена: шляхи режисерського театру кінця ХХ–початку ХХІ ст. // Науковий вісник КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого, — 2006. — Вип 6. С. 27-44.
17. Оскар Г. Броккет, Франклін Г. Гілді Історія театру. — Львів : Літопис, 2014. — 730 с.
18. Паві П. Словник театру. Львів: Центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. — 640 с.
19. Стайн Д. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм. — Львів, 2003.
20. Стайн Д. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. — Львів, 2003.
21. Стайн Д. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та епічний театр. — Львів, 2003.
22. Український театр ХХ століття: Антологія вистав / За заг. ред. М. Гринишиної. — К. : Фенікс, 2012. — 944 с.
23. Erika Fischer-Lichte The Semiotics of Theater. Translated by Jeremy Gaines and Doris L. Jones. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1992.
24. Erika Fischer-Lichte The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics, Routledge, 2008. Режим доступу: <https://dr2014theatretheory.files.wordpress.com/2015/09/fischer-lichte-c1-c2.pdf>
25. Hans-Thies Lehmann, Postdramatic Theatre, Routledge, 2006. Режим доступу: https://monoskop.org/images/2/2d/Lehmann_Hans-Thies_Postdramatic_Theatre.pdf